

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

Ingyen melléklet: a *Méhészeti Közlöny*

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,

(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).

Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Körültekintés. Sz. P.-től.

Mi módon veszik föl a növények gyökerei a tápanyagokat E.

Székelv földmives-iskola.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet rendkívüli közgyűlése febr. 14-én.

Kormányintézkedés.

A filloxera által pusztított szőlőterületekre biztosított kedvezmény.

Irodalom.

„Egy év a szőlőben.“

Vegyesek.

Gyászhir. (Páll Sándor). Személyi hir. (Michl Ignác). Új alelnök. (Bodor László). Jubiláris állatkiállítás Debreczenben. Burgonyaárak Németországban. Hol lehet csicsókát termelni? A spárga rozsda. A rothadt burgonya. Az a lomszedés.

Körültekintés.

(Az algyógyi székelv földmives iskola megnyitása.)

Minden haladni vágyó gazdának örömet kell, hogy okozzon ama lapunk mai számában közölt értesítés és felhívás, a mely az algyógyi gróf Kuun Kocsárd székelv földmives iskolának f. é. április elsején történendő megnyitására ad hirt és szólítja oda belépésre a tanulni vágyó székelv ifjakat.

Valóságos esemény számba megy Erdélyben ezen iskolának megnyitása és mi szívünkben örülünk, hogy hátramardott mezőgazdaságunk ez által egy nagy lépést tesz előre.

Megszokott dolog, hogy Erdély, és kivált annak székelvise csak az adózásban egyforma az anyaállammal, de a kulturális intézmények létesítésében, kivált pedig a földmivelés fejlesztésében az államnak magára hagyatott mostoha gyermeke és csak akkor részesülhet némi figyelemben s gazdasági ügye támogatásban, ha az a szerencse éri, hogy a kormányban a földmivelési miniszteri széklet Erdély szülöttje tölti be, a kinek szive itt tette az első dobbanást, a ki itt lett férfitvá, ismeri és tudja ezek speciális bajait s a ki ennek kopár hegyeit s nehezen művelhető lejtős és sekély termőréteggel bíró mezőit, értéke szerint meg

tudja különböztetni az alföld rónáitól. De aztán az ilyen minisztert hamar meg is irigylik tőlünk s ha benn hagyják is a kormányban, más tárczához teszik, a honnan Erdély gazdasági ügyeit kevésbé, vagy éppen nem támogathatja.

A mi haladás itt észlelhető, ahhoz legtöbbnyire társadalmi mozgalom szolgáltatotta a rugót s adta meg az eszközöket, vagy egyesek nagylelkűsége.

Erdélyben eddig a gazdasági szakoktatásnak egyetlen intézménye van: a *kolozsmonostori gazdasági tanintézet*, a mely bár államilag van fentartva, de az alapot hozzá a társadalom, Erdély birtokossága szolgáltatotta.

Az állam több földmives iskolát létesített nagy Magyarország olyan pontjain, a hol a föld — hogy nagy mondással éljünk — majdnem magától terem, a mely miatt a nép annak szükségét ott nem érzi, gyermekeit abba tanulni nem küldi és az iskola rendszeren távoli, olyan vidékekről népesül be, a melyeknek a földje sok munkát, fáradságot és több szakértelmet követel, hogy annak művelése jövedelmező legyen és a megélhetést biztosítsa.

Ez tehát arra mutat, hogy a gazdasági kulturális pontok létesítésénél nem a kiáltó szükség vétetett figyelembe, hanem az, hogy melyik város vagy község ajánlódott erre esetleg száz vagy kétszáz hold rossz földet.

Miután pedig Erdélyben a városok és községek latifundiumokkal nem bírnak és nem ajándékozhatnak s az *élelmesség* sem olyan tulajdonuk, mint az más vidékeken észlelhető, a kormány figyelme — nem mondjuk, hogy elfordult, de vajmiritkán fordult ide és így államilag itt egyetlen földmives iskola sem létesült.

De hála isten Erdélynek mindig voltak nagy és nemes alakjai, a kik látva és ismerve, hogy hol kell segíteni, saját maguk gondoskodtak nagy alapítványaikkal annak orvoslásáról; más oldalról pe-

dig alig van pontja e hazának, a hol társadalmi uton nagyobb sikereket tudtak volna elérni valaha, mint bércezes hazarészünkben

Igy jött létre az algyógyi székelv földmives iskola is. Az EMKE, legelső sorban pedig egy lelkes főúr, kinek ereiben székelv vér kering s kinek szive minden dobbanásával a szó nemes értelmében vett *magyar hazáért* dobog és jelenlegi földmivelési miniszterünk voltak azok, a kiknek e szép alkotás létét köszönheti.

Jóleső örömmel irtuk meg itt ezeket s azért, hogy nagy alapítványával lehetővé tette, hogy április elsején Algyógyon az első székelv földmives iskola megnyithat, szívünk igaz melegevel kívánjuk, hogy áldja meg a magyarok istene *gróf Kuun Kocsárdot*, a nagylelkű főurat, az igaz hazafiak mintaképét, minden javaival és adjon neki zavartalan hosszú életet, hogy nemes alkotásában sokáig örvendhessen.

Sz. P.

Mi módon veszik föl a növények gyökerei a tápanyagokat.

Erről az érdekes, de eddig kevésbé ismert jelenségről *Grandeau* tanár Nancyban évek óta folytatott kísérleteit „Epuisement du sol et les récoltes“ című értekezésében tette közzé, a melyből a következőket vettük át: A növény csak az esetben veheti be táplálékát, ha földfeletti, vagy pedig föld alatti szervei a tápanyaggal közvetlen érintkeznek. A levelek a légzemű tápanyagok fölvevására szolgáló növényiszervek, ezek lehelik be a szénsavat, a vizgőzt, ammoniakot az őket körülvevő légtengerből, s a meleg és világosság behatása alatt cukor, keményítő és fehérnye stb. anyagokká bontják föl. Ezen jelenségre semmiféle módon nem bírnak közvetlen befolyással. A gyökereknek a levelekkel ellentétesen, az ásványzemű eléghetetlen anyagok bevétele föladatuk, minők: a mész, káli, keserűföld, a kavics, kén és foszforsav, a mik a növény tenyésztéséhez szükségesek. Valamennyi botanikus évek óta azt állította, hogy ezen ásványzemű anyagok, vagy pedig a belőlük képződött savaknak bevezetése csak akkor történhetik, ha előbb a vízben

Mindennemű

műtrágya.

A magas kormány kezdeményezésére folytatott

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MÜTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V. Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

földadatnak: Ők ugyanis azon föltevésből indulnak ki, hogy a fölbontott anyag az enuomosis törvénye szerint a gyökeret körülvevő vékony hártán át szívódik be s hogy a tiszta vízben föl nem oldódó mész- és keserűföldsavak, a talajfolyadékban mindig található szénsav segélyével szintén föloldatnak. Grandeau ellenben kísérletei által arról győződött meg, hogy az oly talaj is, a mely csak igen kevés vízben föloldható anyagot tartalmaz, mégis jó termést hozhat: miből arra lehet következtetnünk, hogy a növények szilárd ásványanyagokat is fölvezetnek, ha csak a gyökereik elérheti.

Graham földözte föl elsőnek ezen proceszust és „dialysis“-nek nevezte. Ez abban áll, hogy bizonyos állati vagy pedig növényi felbőr, a minő p. o. a tyuktojás fehérét körülvevő hártya, vagy pedig mint a vékony gyökeret körülvevő bőröcske, a vizet szűrő módjára át nem bocsátja; ha azonban a felbőr egyik avagy másik falát nedvesítő vízben, cukor, savak, vagy pedig más jegezesedő anyagok föloldva találhatunk, ez esetben e nedvesség a benne föloldott jegezesedő anyagokat a felbőrön át a tulsó oldalra engedi átszűrődni.

A nem jegezesedő anyagok, minő p. o. a tojásfehérnye, az enyv, a gummi, nem birnak ezen dialysisnek nevezett tulajdonsággal; ellenkezőleg meg nem határozott időn át, a tuloldalra maradnak, a nélkül, hogy képesek volnának a felbőrön áthatolni. Graham ezeket Colloidoknak nevezi. a mennyiben az enyvhez hasonlítanak. Ha valamely dialisztikus felbőrt desztillált vízre teszünk, a mely csekély mértékben olyan savat tartalmaz, a melyet különben fölbonthatlan sav, a háromszoros foszforsavas meszet föloldani képes, akkor a savanyu oldat ugyanazt eredményezi, a mit a víz, a midőn cukrot vagy konyhasót teszünk hozzá. Ezt egyszerű kísérlettel is begyőzhetjük.

E célra egy ivópoharat szétig s kis sósavval telített vízzel töltünk meg, föléje dialisztikus felbőrt, erre pedig darabka foszforsavas meszet helyezünk. Egyszerű reagálószer alkalmazásával mihamar vesszük észre, hogy a pohárban levő folyadék foszforsavat és meszet tartalmaz; a foszfátnak bizonyos része tehát föloldódott és a víz számára áthatlan felbőrön átszűrődött, a nélkül, hogy a folyadékkal közvetlenül érintkezett volna. Ha desztillált, tehát tiszta savmentes vizet használunk s a felbőr fölé néhány szem konyhasót helyezünk, rövid idő múlva eltűnik a só, de egyszerű reagálószer alkalmazásával, minő például a pokolkőoldat, észre vesszük az eltűntet a pohárban. Ezen ép oly egyszerű, mint bámulatos tény, hogy tudniillik bizonyos szilárd test, a víz számára áthatlan felbőrön, — oldott állapotában áthatolhat, megmagyarázza nekünk, — mikép történik a növények gyökerei által a vízben oldódó vagy nem oldódó anyagok fölészívása. A növénygyökérén ugyanazon proceszus megy végbe, mint a melyet a kísérlet alkalmával a pohárban láttunk végbe menni. A mindig nedves gyökerek pótolják a poharat; a felbőrt, a mely a folyadékot a talajtól elválasztja, kepezi a gyökerek hártája. Az utóbbiak állandóan savanyu folyadékkal telve, a miről könnyű szerrel meggyőződhetünk. Elég ha ehez vigyázva valamely növényt — gabonát, füvet, lóherét, borsót — a talajból huzunk, s ha óvatosan vízzel lelocsoljuk s két lackmuspapírlap közé helyezvén, papír nehezékekkel lenyomjuk; a gyökérben volt savanyu nedv mihamar különböző vörös sávokkal fogja festeni a kék papírost. Ilyen formán bármely növényt joggal dialysis-apparatusnak nevezhetünk, mint egy savanyu folyadékkal telt hengernek, a mely a gyökérfelbőrön a talaj ásvány savait beszívni képes.

Az oldásnak proceszusa és a szilárd savaknak a talajban való fölvétele illetéknép egész egyszerű módon van megmagyarázva, a nélkül, hogy kellene azt állitanunk, hogy ehez bizonyos tápláló és növény éltető nedvre van mindig szükség. Nyáron van alkalmunk tapasztalni, hogy a nagy hőség és szárazság dacára tovább tenyésznek a növények; ennél fogva nem szabad hangsúlyoznunk, hogy kizárólagosan a vízben föloldott tápanyagok alkalmasak arra, hogy a gyökerek

által beszívassanak. Ha oly tápanyagról van szó, mely a talajban magában véve oldódik a vízben, a minő például az ammoniak és a kálisó, akkor meg van magyarázva a folyadék által a növénygyökérbe való fölvétele; a mi azonban a vízben éppen nem oldódó ásványokat illeti, minő például foszforsavas mész, vas és agyag, ez esetben a gyökerek savanyu nedűje bírja oldásra. — Nem szükséges tehát a talajban a szénsavnak, sem pedig az eső- és talajvíznek oldó hatását igénybe vennünk, hogy a foszforsavas kálisavaknak a talajban a növények által való fölvetelét megértessük. E.

Székely földmives-iskola.

Az E. M. K. E. pályázatot hirdet azok számára, a kik a Kun Kocsárd gróf alapítványából létesített székely földmívelési iskolába belépni akarnak. A felhívás így hangzik:

A Kun Kocsárd gróf alapítványából a magyar kir. földmívelésügyi miniszter és az E. M. K. E. létesítette „Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola” folyó évi április hó 1-én megnyílik. Ez iskola mezőgazdaság minden ágában kizárólag gyakorlatilag kiképezni, hogy képesek legyenek saját kis gazdaságukat okszerűen kezelni, vagy pedig, hogy nagyobb gazdaságban mint munkafelügyelők, munkavezetők stb. nyerhessenek alkalmazást. A felvett rendes növendékek, a teljesen ingyenes oktatáson kívül díjtalanul kapnak az iskolában teljes ellátást, azaz lakást, ételmezést, fűtést, világítást, mosást; betegség esetén orvoslást; díjtalanul kapják a tan- és a szükséges gazdasági eszközöket, s ezenkívül minden növendék, szorgalmához képest a tanfolyam alatt bizonyos összeg keresésére képesítetik. A tanfolyam két éves. — A két éves tanfolyam végén egy éves póttanfolyam kezdődik, melybe oly jól végzett tanulók léphetnek be, kik vagy a kertészetből, vagy az erdészetből kívánnak alaposabb kiképzést nyerni. Ezekért az a birtokos, ki őket az ezen folyamba lépéskor már szolgálatába veszi, fizet 148 frtot, ebből 100 frtot az ellátásukra vissza tart az iskola, 48 forint pedig ruházatukra fordítatik; az utóbbi összegből megmaradó pénzt a növendék, távozásakor megkapja. Felvétetik f. év április hó 1-én 16 ingyenes és 4 künnlakó növendék, kiket a „Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola” igazgatósága czimen f. év márczius hó 5-éig Algyógyra beküldött pályázataikra az E. M. K. E. igazgató-választmánya vesz fel, s a felvételtől vagy elutasításról f. év márczius 20-ig értesít. A pályázat feltételei a következők: 1. Az iskolába ingyenes növendékül 31—25 év között a földmives osztályhoz tartozó, katona kötelezettségüknek eleget tett, a m. kir. honvédséghez besorozott, avagy hadmentes székely és csángó ifjak fogadtatnak be, a kik Háromszék-, Csik-, Udvarhely-, Maros-Torda, illetve csángó községi illetőségűek. 2. Az Algyógyra a jelzett határidőig, u. m. f. év márczius hó 5-ig benyújtandó folyamodványhoz csatolandó: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyítvány, hogy az illető irni, olvasni tud, c) pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány, d) illetőségi bizonyítvány, e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és a mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában, vagy luesben nem szenved, védhímlővel sikeresen újra oltatott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valóságos himlőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében föl van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány h. ján a növendéket belépésekor az iskola orvosa újra beoltja.) f) Erkölcsei bizonyítvány s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katona, a katonai igazolvány is. g) Kiskorúság esetében szülői avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet. h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége föntartani magát. A befogadandó tanulóknak belépése alkalmával egy ünneplő, egy hétköznapi, azaz a mun-

kába való felöltő-ruhával, egy kalappal, daróc-zekével vagy ködmennel, 2 pár fehérművel, lábbelivel, 2 kötényvel és 2 törülközővel kell bírnia. Az iméntiből hiányzó fehérmű- vagy öltözék-darabot az igazgató-tanító a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszereztetni, esetleg számára későbbi munkakeresményének terhére előlegül bevásárolja. A fölvetett belépő növendék kötelezi magát, hogy hű lesz a királyhoz, a magyar alkotmányhoz, utolsó lehetéig magyar marad és a magyarság érdekeit minden erejéből előmozdítandja; hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, ki kötelességének mindenkor megfelele, hogy a tanítási időt teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá addig az E. M. K. E. által fordított költségeket pontosan akár egyszerre, akár az egyesület igazgató-választmánya által engedélyezett részletekben visszatéríteni. A bennlakó tizenhat növendéken felül a négy künnlakó növendék lakásban, fűtésben és világításban nem részesül, de ételmeztetnek, ha minden hó 1-én 9 frtot fizetnek az iskolai igazgató kezeihez. E növendékek kötelezettségei a bennlakó növendékekével egyenlők. A pályázatban világosan ki- teendő, hogy bennlakó, vagy künnlakó növendék óhajt-e az illető lenni. Közhírré tétetik egyszerűs- mind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül évente 150 frt fizetésére kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő koru, olvasni és irni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül. A pályázat eredményéről értesített, illetve felvett növendékek, helyüket április 1-ig Algyógyon az iskola igazgatójánál való jelentkezéssel, elfoglalni tartoznak.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet február 14-én népes rendkívüli közgyűlést tartott Szabó József, egyleti elnök elnöklete alatt. A jegyzőkönyvet vezette Sz. Szakáts Péter e. titkár.

Jelen voltak: Báró Bánffy Ernő e. alelnök, Ásványi Lajos, Almasian Vazul, Balla Pál, dr. Békésy Károly, gróf Béldy Ákos, Bodor László, Csermák János e. pénztárkezelő, Dávid Antal, Demeter Károly, Eőry Tivadar, Filep István, Gyárfás Benedek, P. Horváth Kálmán, Inczedy Sámuel, Jakab László, Korbuly Bogdán, Kőváry László, László László, Lészay Ferencz, Matskásy Pál, gróf Mikes Benedek, Nagy Dezső, Nagy Lajos, Reich Albert, Réti János, Ritter Gusztáv, Szabó Sámuel, Szacsavay Sándor, dr. Szaniszló Albert, Szentgyörgyi Lajos, dr. Szentkirályi Ákos, Végh Bertalan, Vörös Sándor.

1. Elnök üdvözlővén a szép számmal megjelent tagokat, a közgyűlést megnyitja és indokolván előterjeszti az igazgató-választmánynak mult hó 17-én tartott ülésében hozott abbeli határozatát, hogy az egyletnek nagy-utczai szállóskerjét eladóvá tette s hogy az a magyar államvasutaknak, mint zárt ajánlati verseny útján legtöbbet ígérőnek 12,600 frtért adassék el. Kéri a jelen jevő tagokat, hogy ehez hozzájárulni sziveskedjenek.

Erre eszmeccsere indulván, a nagy többség az előnyös eladás mellett foglalt állást, minthogy azonban az eladás ellen is történtek felszólalások, a kik habár az eladást mereven a maguk részéről sem ellenzik, de azt azon feltételhez óhajtották volna kötni, hogy már ezt megelőzőleg egy új telek vásároltassék s az eladó telken lévő szállófajok arra telepíttessenek át, az elnök szavazásra bocsátván a kérdést

— A közgyűlés az egyletnek hidelvi-nagyutczai szállós kertjének feltétlen eladását egyhangulag megszavazza és meghatalmazza Szabó József egyleti elnök és Molnár Sándor egyleti jogtanácsos urakat, hogy az eladást az ajánlati feltételek értelmében eszközöljék és a legtöbbet ígérő magyar államvasutakkal a jogérvényes adásvételi szerződést az egylet nevében kössék meg, írják alá és a vételárt vegyék fel és nyugtázzák.

Mely határozatról a magyar államvasutak igazgatósága haladéktalanul értesítendő.

2. Elnök kéri a jegyzőkönyv hitelesítésére három, a közgyűlésén jelen lévő tagot kiküldeni.

— A mai jegyzőkönyv hitelesítésére Dávid Antal, Demeter Károly és Vörös Sándor tagtársak küldetnek ki.

Több tárgy nem lévén, elnök a tagok eljenzése közben a közgyűlést bezárja.

Kormányintézkedés.

A filloxera által pusztított szőlőterületekre biztosított kedvezmény. A m. kir. pénzügyminiszter a filloxera vastatrix rovar által pusztított szőlőterületekre biztosított kedvezmények bejelentésére az 1891. évi I. tcz. végrehajtása iránt kiadott utasítás 24. §-ában megállapított határidők meghosszabbítása tárgyában valamennyi kir. pénzügyigazgatóság (a fővárosi kivételével) és a fővárosi kir. adófelügyelőkhöz következő körrendeletet bocsátotta ki: „A szőlőterületeknek adandó újabb állami kedvezményekről szóló 1891. évi I. tczikkben a szőlődezmaváltság-tartozások részben vagy egészben való elengedésére biztosított igényt a váltságkötelezetek nagy száma, az idézett törvény végrehajtása iránt 1891. évi június hó 14-én 1533. sz. alatt kiadott utasítás 24. §-ában meghatározott határidőben bejelenteni az illető pénzügyi hatóságok jelentései szerint elmulasztotta. Hogy az érdekelt birtokos közönség a törvényben részére biztosított kedvezményeket mennél kiterjedtebb mérvben vehesse igénybe, az említett utasítás 24. §-ának 2. és 4. pontjában meghatározott záros határidőket 1892. évi augusztus hó 1-éig ezennel meghosszabbítom akként, hogy minden szőlőbirtokos, a ki a filloxera vastatrix rovar által pusztított szőlőbirtokára az 1883—1891. években az 1883. évi XLIV. t. czikk 49 és 50. §-ai alapján (Utasítás 21 §. b) pontja) részleges adóelengedésben, vagy az 1883. évi XVII. t. czikk 8. §-a alapján (Utasítás 21 §. d) pontja) a filloxera pusztítása következtében paragon hagyott szőlőbirtoka után az 1883—1891. években ideiglenes adómentesség kedvezményében részesült, illetőleg az adó kedvezményre vonatkozó igényét törvényes időben bejelentette: a szőlődezsma-váltság tartozásának aránylagos leírására irányuló igényét 1892. évi augusztus hó 1-éig a község előljáróságánál, illetőleg az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál bejelentheti. A bejelentések alaki szerkesztését illetőleg kijelentem, miszerint több károsult birtokosnak ugyanazon adóközség határában fekvő szőlőbirtokára vonatkozólag egy beadványba foglalt s a károsult birtokosok két képviselője által aláírt bejelentés mindenkor elfogadandó s a károsult birtokosok arra, hogy igényüket külön-külön beadványban jelentsék be, nem kötelezhetők. Kötelességévé tesse az igazgatóságnak, miszerint jelen rendletemről azon községek előljáróságait, a mely községekben szőlődezsma-váltságtartozások állanak fenn, késedelem nélkül értesítse. Kelt Budapesten, 1892. évi február hó 3-án. Wekerle, s. k.“

Irodalom.

Vettük az „Egy év a szőlőben“ című szőlőszeti szakfolyóirat első számát, mely a következőket foglalja magában. Először is programját mondja el, melyben kijelenti, hogy közleményeit a gyakorlati alapra fekteti. Foglalkozni fog a szőlővesszők különböző ojtásaival, a direkttermőkkel, sorrendben a mint a szőlőben a munka folyik. Értekezik a szőlőkezelésről s egy év alatt a gazda összes teendőit elősorolja. Szóval alkalmas utmutatóul ajánlkozik. Ezt követi „Szőlőszetünk jövője“ című értekezés, melyben a jövőt szép színben ecseteli s buzdít a szőlőtelepítésre. A harmadik czikk „Künn a szőlőben“ című az alatti a szőlősgazda ez idő szerinti teendőit sorolja fel. A negyedik czikk, a „Szőlővessző-fásajtása“ című, mely a télen a szőlőben esz-közlendő fásajtásokat 5 évi tapasztalat alapján

sorolja fel, melynek folytatása következik; és végül az ojtó-gépeket eredeti humorral mutatja be, s ezek fölé a kézzeli ojtást helyezi és végre egy kis ojtó-gépet mutat be, mely igen jól használható, s bármely asztalos vagy kerékgyártó által par krajzárért eszközölhető. Jövő számra igen érdekes programot ígér. Ezen szakközlöny megjelenik Gyöngyösön minden hónapban egyszer 16 nagy nyolczdrét oldalon *Csomor Kálmán* a gyöngyös-visontai szőlőszeti társaság elnökének szerkesztése és kiadásában. Előfizetési ára egy évre 2 frt

Vegyes közlemények.

— **Gyászhir.** Kézdi-Hatolykai Pál Sándor a kolozsvári róm. kath. egyházközség főgondnoka, a Szent-Erzsébet-aggház gondnoka, a vaskoronarend lovagja, kir. tanácsos, nyug. tank. főigazgató, Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, az erdélyi gazdasági egyesület egyik legrégebbi alapító tagja, folyó február hó 14-én, hosszas betegség után elhunyt. Temetése 16-án délután nagy részvét közt ment végbe. A lelkes buzgalmu és nagy tevékenységű férfi halála felett gazdasági egyesületünk is igaz részvéttel adózik.

— **Személyi hir.** A földmivélsügyi miniszter *Michl Ignácot*, a kolozs-monostori gazdasági tanitőzet volt ideiglenes minőségű gondnokát ez állásában véglegesen megerősítette.

— **Uj alelnök.** Az erdélyi gazdasági egyesület *keresztyeni szakosztálya* febr. 10-én tartott népes gyűlésén, — a midőn gr. Schweinitz Gyula szakoszt. tiszteletbeli elnök és dr. Berde Aron szakoszt. alelnök elhunytá fölötti bánatában őszinté részvéte nyilvánítását jegyzőkönyvre vétetni határozta, s egyszersmind az illető gyászoló családokhoz is *részvét-irat* küldésével bizta meg az elnökséget, az illetők emlékéhez méltóan, — általános lelkesedéssel *Bodor László* kir. törvényszéki vizsgáló bírót, az e téren elévülhetlen érdemeket szerzett id. Bodor Pál (közel két év tizeden keresztül szakosztályi elnök) fiát, *szakoszt. alelnökké* választotta. Így óhajtván megörökíteni szakosztályunk azt a nevet, a melyhez pomológiánk és oenológiánk haladottsága kiolthatlanul fűződik. Szives örömet üdvözljük e jól talált választásért egy a választókat, mint a megválasztottat. *Egy szakosztályi tag.*

— **Jubiláris állatkiallítás.** Debreczenből írják, hogy az ottani gazdasági egyesület június hóban üli meg fennállásának negyedszázados jubileumát. Ez alkalomból a Hortobágyon ló-, szarvasmarha- és sertés-kiállítást rendez, mely csikóversenyyel lesz egybekötve. Az összes hortobágyi jószágokat, melyeknek száma körülbelül hatvanezer, a vasut mentén bemutatják, a mi bizony elég ritka látványosság. A földmivélsügyi minisztert és az összes gazdasági egyesületeket meghívják a kiállításra. A város 4000 frt szubvenziót szavazott meg.

— **Burgonyaárak Németországban.** A múlt évi rosz burgonyatermést legjobban illusztrálják a magas burgonyaárak, a melyek most Németországban fizettetnek. Ennivaló burgonya nagyban vásárolva q-kint Berlinben 4 frt—4.10 frt, Brézlauban 4.20—4.60 frt, Hamburgban 3.60—5.30 frt, Stettinben 4.40—5.10 frt, Lipsében 3.60—4.60 frt, Hannoverben 4.60—5.30 frt, Kölnben 3.60—5.40 frt, majnai Frankfurtban 3.60—4 frt, Münchenben 3.60 frtba kerül.

— **Hol lehet csicsókát termelni?** Csicsókát olyan helyen termelni, a hol a víz hosszabb ideig meg szokott állani, határozottan nem lehet. Igaz, hogy a csicsóka olyan növény, mely a talajban és fekvésben nem válogatós (kötött vagy laza talajon megterem egyaránt), mind a mellett azonban a száraz és könnyebb talajt szereti s vizálló helyeken nem terem. Ilyen helyeken ez ép úgy, mint más gumós és gyökernövény is nagymérvű rothadásnak van kitéve.

— **A spárga-rozsda.** Ezen élődo gomba a spárga-ültetvényekben, a hol tömegesebben fellép, nagy károkat tehet. Ugy a szárazakat, mint a leveleket támadja meg, minek következtében

e növény föld feletti részei idő előtt megsárgulnak és elhalnak; azonkívül a gyökereket is elgyengíti, úgy hogy e miatt az egész ültetvény termékenysége tetemesen csökken. Ha a baj már a nyár folyamán mutatkozik, és néhány éven át ismétlődik, úgy az egész spárgaültetvényt tönkre teheti. Legjobb és legbiztosabb ellenszere eddig csakis az, hogy a szárazakat ősszel mind levágjuk és elégetjük, a mit akkor sem kellene elmulasztani, ha rozsda még egy száron sem mutatkozik, mert az elégetésnek az a haszna is van, hogy sok mindenféle rovar pusztítanak el ily módon, a mely a spárgaültetvényben tetemes kárt tehet.

— **A rothadt burgonya veszedelmes takarmány.** Egy gazda teheneinek leforrázott rothadt burgonyát adott. Az egyik tehén, mely a burgonyát igen mohón ette, csakhamar veszedelmesen felfuvódott s nem is lehetett megmenteni. A tehenet levágták és felbonczolták s akkor kint, hogy a gyomor tartalmának jelentékeny része a nagy nyomás következtében a hasüregbe ömlött s hashártyagyuladást okozott. Egy másik tehenet, mely csakhamar szintén felfuvódott, a trokárrel sikerült megmenteni.

— **Az alomszedésnek, mint az erdőben** gyakorolható mellékhasználatok egyik nemének kérdése is szóba jött többek közt a svájci erdészeti egyesületnek múlt év szeptember havában megtartott gyűlésén. *Müller* altdorfi főerdész mint előadó, szerfelett károsnak találja e mellékhasználatot, kivált ha azt, mint eddig mindenütt, rendszertelenül s mértéken túl gyakorolják. — Szerinte Uri kantonban évente mintegy 120,000 q. alomra van szükség s ennek legnagyobb részét az erdőből kerítik elő. Az alomgyűjtést az erdőből egészen kitiltani ugyan nem lehetséges, de a talaj- és terepviszonyokhoz képest megfelelő korlátok közé szorítani az erdőgazdaság érdekében elkerülhetlen. Véderdőkben vagy oly állabokban, melyek a közeli felújításnak néznek elébe, e használatot feltétlenül be-szüntetni, fiatalosokban pedig a mennyire csak lehet, korlátozni kellene; egyéb állabok is csak 5—10 évenként lennének alomszedésre egymást váltogatva kijelölendők. Végül azt ajánlja, hogy oly vidékeken, hol az alomszedés nagyobb mértékű gyakorlására kényszeritene a helyi viszonyok, ott e mellék használat rendezéséről, — a miként ez nálunk már is szokásban van, — a gazdasági tervvel kapcsolatosan s egyéb mellék használatokhoz hasonlóan történjék gondoskodás

Piaczi értesítő

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza kínálat gyenge; kereslet mérsékelt. Buza 75—80 kg. 10 frt 45—11 frt 10 kr. Rozs 70—72 kg. 9 frt 75 kr. — 10 frt —. Árpa 60—66 kg. 6 frt 10 kr. — 8 frt 30 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 10 kr. 6 frt 50 kr. Tengeri 73—75 kg. 5 frt 55 kr. — 5 frt 65 kr.

N-Várad Febr. 16 Tiszta buza 7 frt 66 kr. Elegy buza 7 frt — kr. Rozs 6 frt 95 kr. Árpa — frt — kr Zab 2 frt 28 kr. Törökbuza 3 frt 67 kr. hlként. Széna kötetlen 2 frt 30 kr. Alomszalma 1 frt 20 kr. mmként. Marhahus 56 kr kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. febr. 18-án. Tiszta buza 9 frt—kr.—9 frt 80 kr. Rozs 8 frt—8 frt 20 kr. Törökbuza 5 frt 10 kr.—5 frt 20 kr. Zab 5 frt 20 kr. 5 frt 40 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként Marhahus 50 kr. kg.

(Árak krajzárókban)

A piaci cikkek	Mérték	B. assó	Csiksereda	Décs	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	820	800	1030	700	1050	—	900
Elegy buza	"	560	700	990	550	950	—	—
Rozs	"	600	600	896	550	850	—	500
Árpa	"	480	500	—	—	—	—	425
Zab	"	270	250	675	200	600	—	250
Törökbuza	"	440	550	626	350	600	—	525
Széna	q.	230	300	330	220	200	—	180
Alomszalma	"	90	100	160	50	100	—	50
Tízifa	km.	260	200	225	250	250	—	225
Marhahus	kg.	48	36	48	44	48	—	44
Február		12	10	16	10	13	—	13

A piaczi cizkkek	Mérték	Cy-Fehérvár	Kézdi-Vá- sárhely	Maros-Vá- sárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	hl	750	820	—	825	775	790	800
Elegy buza		675	710	—	635	700	700	600
Rozs		610	580	—	590	600	610	570
Árpa		—	460	—	—	—	—	—
Zab		600	300	—	275	225	290	280
Törökbuza		410	480	—	385	360	420	380
Széna	q.	300	350	—	140	450	210	170
Alomszalma		200	100	—	90	240	140	130
Tűzifa	km.	275	250	—	230	225	325	240
Marhahus	kg.	50	44	—	52	48	56	48
Február		13	11	—	18	18	19	18

A piaczi cizkkek	Mérték	Seps-Szent- györgy	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Uj- varhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	hl.	700	700	—	750	800	—	750
Elegy buza		710	650	—	680	700	—	500
Rozs		600	540	—	600	600	—	500
Árpa		400	380	—	400	—	—	—
Zab		270	260	—	250	260	—	250
Törökbuza		440	380	—	400	440	—	310
Széna	q.	400	200	—	180	250	—	300
Alomszalma		150	140	—	80	150	—	30
Tűzifa	km.	160	220	—	200	240	—	225
Marhahus	kg.	44	48	—	44	44	—	48
Február		15	15	—	13	16	—	13

Allatvásárok.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Febr. 12. Az üzlet iránya a mult héthez képest, dacára az élénk forgalomnak, változatlan volt. **Heti állagárak:** magyar változott árú 320—380 kg. nehé 48—48½, kr. 280—300 kg. nehé 46—47, kr. reg 300 kg. tuli 44—45½, kr. vidéki sertés 43—45 kr, Szerb 42—45 kr román kr. tiszta hlkg. Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos. **Elcségyárak:** Uj tengeri 5 90; árpa 6-80 Kőbányán átvéve.

Debreczen. Heti állatvásár febr. hó 16-án. (Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtott 1300 drb.; eladatott 580 drb. Ló felhajtott 750 drb.; eladatott 405. Sertés felhajtott 3450 drb.; eladatott 2102 drb. Üzlet: élénk.

Kolozsvár. Heti állatvásár február 17. 18-án. Szarvasmarha felhajtott m. e. 250 drb.; eladatott 164 drb. Ló felhajtott m. e. 10 drb. eladatott 5 drb. Bárány felhajtott m. e. 10 drb., eladatott 4 drb. Sertés felhajtott m. e. 550 drb.; eladatott 296 drb.

Műtrágyák.

(A magyar általános kén-sav-, műtrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az „Erdélyi Gazda” részére)

A kereslet ezen cikkben a lefolyt héten meg lehetős élnék volt és az árak melyek ugy látszik már legalacsonyabbra süllyedtek, kissé emelkedtek: A mai jegyzések a következők:

Csontliszt szuperfoszfát 16—18% vízben oldható foszforsavval, ½—1% légegytartalommal métermázsánként 5 frt 70—80 kr. ugyanaz 17—19% v. o foszforsavval, ½—1% légegytartalommal 6 frt 10—20 kr.

Ammoniak-szuperfoszfát 9—11% vízben oldható foszforsavtartalommal, 4—6 légegy-, ammónia- vagy salétrommal 6 frt 50 kr. (különösen cukorrépa alá kerresse).

Ásványi szuperfoszfát 15—17% vízben oldható foszforsavtartalommal 5 frt 30—35 kr.

Thomas-salak (foszfát liszt) 7—9% foszforsavval, 80% porfinomsággal 3 frt 20—25 kr; ugyanaz 18—20% foszforsavval 3 frt 35—40 kr.

Kén-savas-ammoniak (irányzat nyugodtabb) 2—24% légegytartalommal 13 frt 50—75 kr.

Kén-savas-káli, meg lehetős kereslettel szőlők és dohány alá 88—90% (K₂SO₄) tartalommal 11 frt 50 kr; ugyanaz 94—96% (K₂SO₄) tartalommal 12 frt.

Chili Salétrom. Az utóbbi, ha nem is jelentékeny árhanyatlás és kedvező statisztikai viszonyok következtében a kikötőhelyeken élénk vételkedv uralkodott és jelentékeny kitételek történtek.

A mai statisztika a következő:

Alladék 1892 jan 31-én 196,000 tonna az 1891. évi 205,000 tonna ellen. Utban vizen 374,000 tonna az 1891. évi 525,000 tonna ellenében. Összesen 570,000 tonna az 1891. évi 730,000 tonna ellenében. Ehhez jön valószínűleg gőzzel januártól márcziusig 12,000 tonna. Előrelátható készlet 1892. május 31-én 582,000 tonna. Ennél fogva május végéig körülbelül 582,000 tonna készletre számíthatunk; 1891. évi január 1-től május 31-ig szállított 577,000 tonna, hasonló fogyasztás mellett május 31-én az alladék 5,000 tonna vagy épen semmi. Ár 15—15½% szavatolt légegytartalommal 13 frt 25—50 kr.

Rézgálic 250 kilót tartalmazó hordókban k. csirakományonként 22 frt, kisebb mennyiségben 24 frt

Az árak egész kocsirakományok vételénél, göngy-súly tiszta súly helyett, zsákokat beleértve, bérmentve Budapest állomásra szállítva értendők

Felölös szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

HIRDETÉSEK.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindenemü felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

22 (9—52)

Építés vállalati üzlet.

Alapított 1840-ben Kolozsvártt.

Alant írott, mint az üzlet jelenlegi tulajdonosa, 15 évi működésem alatt, a n. é. építető közönségnek irányomban tapasztalt bizalmát alázatosan megköszönni el nem mulaszthatom.

Ezuttal van szerencsém ugy a kolozsvári, mint a vidéki n. é. építető közönség becses bizalmát továbbra is kikérni, s tudomására juttatni, hogy elvállalok Vizi és magas építmények Tervrajzainak és Költségelőirányzatainak pontos elkészítését, a mai előre haladott igényeknek megfelelő izléssel, mérsékelt díjért.

Elvállalok saját vagy mások tervei szerint építkezések elkészítését, kifogástalan, jó minőségű anyagokból, mérsékelt ár mellett

Vállalataimhoz a famunkákat természetesen kiszáritott 2—3 éves száraz anyagokból, kizárólag gőzerővel és gépekkel berendezett saját gyáramban készíttetem. — Nagy mennyiségű szárazfa-készletemről a n. é. építető közönség bármikor személyesen meggyőződhetik. 35 (3—3)

Raktáron tartok folytonosan nagy mennyiségű, többszörösen arany és ezüst érdemmel kitüntetett amerikai kitűnő száraz Dunkel-féle tölgyfa Parquetet, különböző méretű darabokban. Megrendelésre egy szoba 2—3 nap alatt elkészül.

Alázatos kész szolgálja: CZAKÓ LAJOS.

Iroda és telep: k. monostorutca 55. sz. (saját ház.)

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely ujabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 27 (7—x)

Könyvnyomdáját, Lithographiáját

melyben a legjelesebb erők s a leg'itünőbb gépek vannak alkalmazva, s mely a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa

Árai határozottak. olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Biztos tájékoztatást

az erdélyi és szilágy megyei országos (állat-, kirakó- és heti-) vásárok iránt

egyedül

az erdélyi gazdasági egylet által 1892-re kiadott

GAZDASÁGI ÉS VÁSÁRI ZSEBNAPTÁR

nyujt.

Az e czélből a megyék és sz. kir. városok hatóságaitól bekért pontos adatokból — gazdasági és közhasznu résszel kiegészítve s naptári résszel ellátva — szerkesztette

Szenterzsébeti Szakáts Péter

az erd. gazd. egylet titkára s az „Erdélyi Gazda” szerkesztője.

Tartalma. a naptári részen kívül, 7 nyomtatott ivre terjed s a mellett, jegyzetek tételére el van látva tiszta lapokkal. Ára füzve 40 kr., csinos vászonkötésben 60 kr. — Csupán előállítási ár. (Az erd. gazd. egylet tagjainak 25% -kal olcsóbban adatik.)

Megrendelés az árösszeg beiktatásával, az erdélyi gazd. egylet pénztárához, — „Kisegítő takarékpénztár” — Kolozsvár intézendő, melylyel szemben a naptár bérmentve küldetik meg. 40 (2—x)

Eladó ház.

Egy új emeletes ház

KOLOZSVÁRTT

Külmonostor-utcza 37^a szám.

12 évi adómentességgel,

a legnagyobb kényelemmel
berendezve,

11 lakszoba, 2 előszoba, 2
fürdő-szoba (fürdő berendezés-
sel), 2 konyha és 2 éléska-
mara; az egész épület alatt pin-
cze. fő- és mellék-lépcsőkkel,
istállók és szekér színek; egy
emeleten, mint földszinten teljes
vizvezeték; Szamosra rugó kert-
36 (3-3) tel stb.

szabad kézből eladó.

Értekezhetni: a tulajdonossal.

Az összes 1891-ki kiállításokon u. m. Nagy-Szombat, Komárom, Temesvár, Zágráb és Váczott legelső és legmagasabb kitüntetés: „nagy díszokmány.”

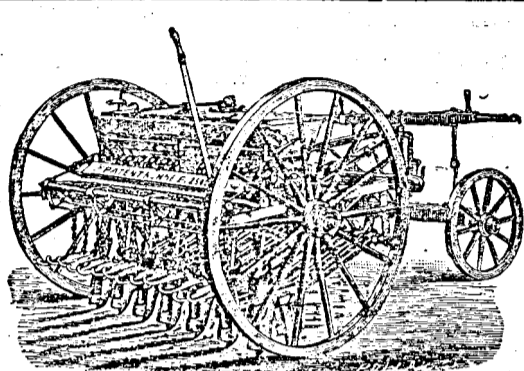
KÜHNE E.

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONYBAN

(alakult 1856. évben).

Főraktár: Budapesten, Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek az általán kedvelt népszerű és több mint 12,000 példányban elterjedt kitűnő

43 (2-26)

„Hungaria-Drill” sorvetőgépeit.

Új! „Balance-Hungaria-Drill.”

(Wabrosch szabadalma.)

Legjobb sorvető hegyes vidékre!

Könnyű és olcsó répa- és szántó-
gépek.

Laacke-féle rét- és szántóboronák.

Egy- és kétvasu ekék.

Rosták, konkolyozók, kapálók, töltőgépek és minden más gazdasági eszközök készletben

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniak, káli-, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitűnőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. számát.)

Arjegyzékekkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.

A Kolozsvári Takarékpénztár-Részvény-Társulat bank- és váltó-üzlete

Kolozsvárt a

főtéren levő üzletében

a bankszakmába vágó következő főbb üzletágakat folytatja:
Vesz és elad állam- és más értékpapirokat, zálogleveleket, arany-, ezüst- és papír-pénzjegyeket;
közvetít a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett mindennemű értékeket idegen számlára;
előlegző értékekre és tőzsdén jegyzett papirokra (kézi zálogra, Lombard-üzlet);
leszámitol sorsjegynyerményeket, kisorsolt zálogleveleket és más értékeket;
bevált lejárt szelvényeket és beszerzi az értékpapírok új szelvényeit; teljesít fizetéseket a bel- és külföldi piacokon;
fogantosit behajtási megbízásokat.
Keresettebb értékek készletben tartatnak. A magyar földhitelintézet és a nagyszabeni általános takarékpénztár kisorsolt záloglevelei és záloglevél-kamat-szelvényei minden levonás nélkül fizettetnek ki.

18 (15-15)

Gazdasági-, konyhakerti- és virág-

MAGVAK

legjobb bevásárlási forrása

HALDEK IGNÁCZ

magkereskedése

Károly-körút 9. sz. BUDAPEST Károly-körút 9. sz.

mert

1. ezen magkereskedés a m. kir. állami magvizsgáló állomással kötött szerződés értelmében köteles valamennyi magvait a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvakat van jogosítva áruba bocsátani; megbízhatósága tehát kétségtelen.

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymással mintegy versenyre keltek, az árjegyzékek minél díszesebb kiállításában, melyeknek roppant költségeit természetesen a fogyasztó közönség fizeti meg. Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárta, csak egyszerű árjegyzékeket bocsát ki és ezeket is csak kívánatra küldi el, mi által tetemes ös-zveget takarít meg, mely megtakarítást az árak leszállítására használja föl úgy, hogy daczára a legkitűnőbb minőségnek, nála a

gazdasági magvak 5-10%-kal,

konyhakerti és virágmagvak 10-20%-kal olcsóbban kaphatók, mint bármely más magkereskedésben. 30. 5-x)

T.-Darócz, 1891. június hó 8.

Tekintetes Haldek Ignác magkereskedő urnak

Budapest.

... van szerencsém értesíteni, hogy az ön által a múlt évben szállított heremagvak minőségével teljesen meg voltam elégedve, miután kifogástalanul

keltek és még az őszezel az egész bevetett terület sűrűn be volt fedve herével, a mi a mag jószágáról elég bizonyosságot tesz

Üzleti összeköttetésünk tovább folytatása nekem is örömmre fog szolgálni.

Maradok kiváló tisztelettel Lemberger Rudolf.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnék, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Monostori tanintézetet kitűnő sikerrel végzett, királyhágón innen és tül részeken nagy birtokokat önállóan kezelve 11 évi gyakorlatot szerzett, magyar, német, román nyelvet bíró családos gazdasízt alkalmazást keres. Címe a kiadóhivatalban. 41 (1-3)

Pladó egy jó állapotban levő konyhyú üveges kocsi. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal. 40 1-3

Pécs, N.-Kőrös, Berlin nagy arany érmek. Löhermag, rendkívül nagyszemű, bármely kis mennyiségben is állami ólomzár alatt 100 kiló 68 frt; 5 kilós postacsomag 3 1/2 frt. Mák, francia zárttoku, kék 100 kiló 40 frt; 5 kilós postacsomag 2 frt. Fehér mustármag rendkívül gyors növéssü tápduc takarmány. 4 frt; 3 csomag 9 frt. főleg tehéneknek. 100 kilo 20 frt.

Canada-zab, 100 kiló 8 frt. Burgonya, Richter-féle Imperator, óriás és bőtermő e miatt Franciaországban felkapva, daczára német eredetének. 100 kiló 5 frt. Árak loco Alvincz vas. áll. zsákostól számítvák és utánvétetnek Nonplus ultra csemegesajt 1/4 kilós diszesen csomagolt darabokban, Netto 4 kilós postacsomag 4 frt; 3 csomag 9 frt. Groyi kövér sajt 1/4 kilós

darab 3 frt; 100 kilós 60 frt Mig a készlet tart megrendeléseket el fogad gróf Teleki Arvéd uradalmi intézősége Drassón, Alsóféherme-gye u. p. Szerdahely. 32 (4-x)

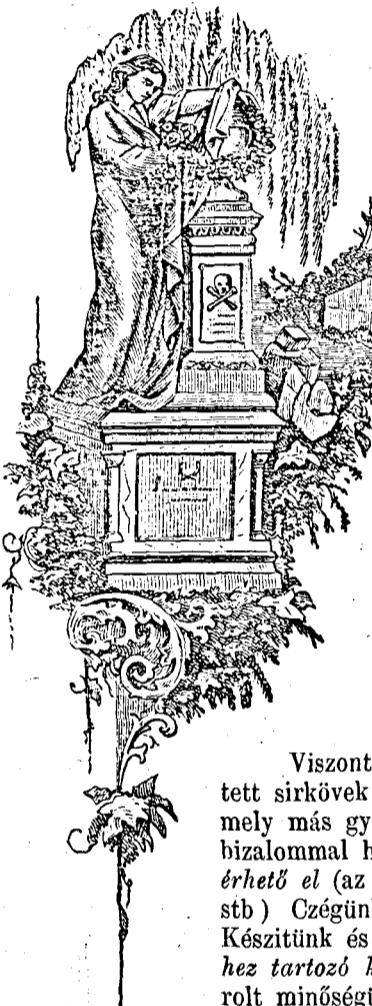
duló helyén, vendéglő, 40 lakószoba, fürdő-helyiségek és nagyobb gazdaság, minden felszerelve és berendezve, egyenkint vagy együtt véve olcsó áron bérbbe adó. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal.

Fürdő-bérlés.

Kies kis erdélyi fürdő, intelligens fővárosi vendégeknek nyaraló és egy nagy városnak kirán

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal.

NAGY TESTVÉREK

márvány

és

andesit

SIRKŐ GYÁRA

Kolozsvárt a Torda-utcában.

Ajánlja dus siremlékkő-telepét, Gránit, Syenit, fekete, fehér, piros és szürke márványból, ugyszintén a legtartósabb minőségű (bácstoroki) mészkövet, öntött vas kereszteteket, stb.

Árjegyzékek és rajzok kívánatra megküldetnek, levélre azonnal válaszoltatik.

Viszont elárusítók figyelmébe ajánljuk, hogy általunk készített sarkövek nálunk jutányosabb árban beszerezhetők, mint bármely más gyárból. A házaló ügynökök mellözésével, kérjük egész bizalommal hozzánk fordulni, mert ez által tetemes megtakarítás érhető el (az illető ügynök %, uti költség, szállítási különbözet stb.) Czegünknek főfeltétele, a hibátlan anyag és jutányos ár. Készítünk és elvállalunk sarkölt-lapokat, emléktáblákat és épülethez tartozó kőfaragó munkákat, lépcsőfeljárásokat a fent elősorolt minőségű kövekből és trachitból stb.

38 (2-3)

Tisztelettel

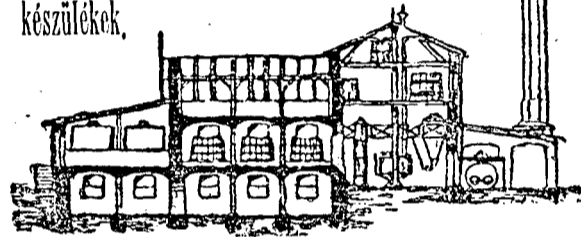
NAGY TESTVÉREK.

SZESZGYÁRAK

teljes berendezését és átalakítását (Reconstructio) az ehez szükséges gépek, eszközök és felszerelések, füllesztők,

Legújabb szerkezetű czefrézó- és hűtő-készülékek,

Folytonosan működő lepároló és szeszfinomító készülékek,

tartányok, szivattyuk,

valamint egyéb berendezési tárgyak leggyorsabb szállítását és szakbavágó munkálatok és javítások kivitelét, a legolcsóbb árak mellett 41 (2-3) elvállalja

REICHEL és HEISZLER

gép-, réz- és érczműgyára

Budapesten, IX., Soroksári-utca 38-40. szám.

Különleges gépek és eszközök az összes chemiai ipar számára.

Nagy raktár rézlemezekből, rézcsövekből és egyéb rézárúkból, csőkarimákból, gép- és kazánrészekből stb. stb. — Gyárunkban állandóan készletben tartunk egy szeszgyár teljes berendezéséhez szükséges összes gépeket és készülékeket, melyek bármikor megtekinthetők.

Képes árjegyzékek és költségvetés-k ingyen és bérmentre.

SZÁVOSZT ALPHONS

MAGKERESKEDÉSÉBEN

Budapest, V. ker. Arany-János-utca 11. szám

szerezhetők be a

LEGJOBB MAGOK

valódi elnevezés és csiraképes minőségben.

Arankamentes luczerna és lóhere, az áll magvizsgáló állomás ólomzása alatt. Gazdasági-, vetőmag-, takarmánymagvak, konyhakerti és virágmagvak.

33 (3-3)

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Légen szárított természetes istállótrágya

Neumann-Testvérek

aradi czég szeszgyári hizlaló istálóból 50%-nál több szerves anyaggal.

Ára: az aradi vasutállomásra szállítva 100 m/m.-ként zúzott állapotban 200 frt.

Kizárólagos képviselő: Magyar, Horvátország- és Szlavonia részére:

Szávoszt Alphonsnál

Budapest, V. Arany-János-utca 11. sz.